

Fiskālās disciplīnas
padome

Nr.1-03/280

Publiskais 2022. gada pārskats

DOKUMENTA DATUMS

IR ELEKTRONISKĀS

PARAKSTĪŠANAS LAIKS

Rīgā

Saturs

1. Fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk – Padome) pamatinformācija	3
1.1. Padomes juridiskais statuss	3
1.2. Padomes politikas jomas, nozares, apakšnozares vai funkcijas, kurām Padome ir atbildīga	3
1.3. Padomes darbības virzieni un mērķi, kā arī īstenotās budžeta programmas (apakšprogrammas)	3
1.4. 2022.gada galvenie uzdevumi (prioritātes, pasākumi)	3
1.5. Padomes padotības iestādes	4
2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti	4
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (skat. 1.pielikumu)	4
3. Personāls	7
4. Komunikācija ar sabiedrību	7
5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi	8

1. Fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk – Padome) pamatinformācija

1.1. Padomes juridiskais statuss

Padome ir koleģiāls, funkcionāli neatkarīgs, pilntiesīgs, autonoms publisko tiesību subjekts, kuras darbības mērķis ir Fiskālās disciplīnas likumā (turpmāk – FDL) noteikto fiskālo nosacījumu ievērošana. No budžeta vadības aspekta, Padome ir Finanšu ministrijas resorā un Finanšu ministrija sniedz Padomei administratīvu atbalstu.

1.2. Padomes politikas jomas, nozares, apakšnozares vai funkcijas, kurām Padome ir atbildīga

Padome ir Fiskālās disciplīnas likuma kompetentā iestāde. Padome pieder fiskālās politikas uzraudzības institūciju saimei. Tās mērķis ir uzraudzīt, lai tiktu ievēroti tādi fiskālās politikas principi un nosacījumi, kas nodrošina ekonomikas ciklā sabalansētu budžetu un, tādējādi, sekmētu ilgtspējīgu valsts attīstību, makroekonomisko stabilitāti un samazinātu ārējo faktoru negatīvu ietekmi uz tautsaimniecību.

1.3. Padomes darbības virzieni un mērķi, kā arī īstenotās budžeta programmas (apakšprogrammas)

Padomes uzdevums ir uzraudzīt FDL definēto nosacījumu ievērošanu, fiskālā nodrošinājuma rezerves atbilstību fiskālajiem riskiem, gatavot fiskālās disciplīnas uzraudzības ziņojumus un, ja nepieciešams, neatbilstības ziņojumus, kā arī informēt Saeimu un Ministru kabinetu par tās viedokli fiskālās politikas un makroekonomiskās attīstības jautājumos.

Padome izpilda budžeta apakšprogrammu 29.00.00 "Fiskālās disciplīnas padomes darbības nodrošināšana".

1.4. 2022.gada galvenie uzdevumi (prioritātes, pasākumi)

Covid-19 izraisītās krīzes ietekmē, tika aktivizēta ES stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula, kas ļauj palielināt vispārējās valdības budžeta deficītu 2020., 2021., un arī 2022. gados. Līdz ar to, tika aktivizēts arī FDL 12.panta noteiktais atkāpes nosacījums, kas atļauj neievērot deficīta mērķi šajos gados. Šis faktors izmainīja iestādes 2022.gada darba plānu. Lai arī tika veikts Fiskālās ilgtspējas ziņojums, tā rezultāti makroekonomiskās un fiskālās nestabilitātes laikā ir vērtējami piesardzīgi. Piedevām esošā metodoloģija ir salīdzinoši primitīva un to nepieciešams uzlabot. 2022. gadā netika izstrādāta Padomes darbības stratēģija. Pašlaik ES līmenī tiek izstrādāts jauns fiskālais regulējums, kuru ietvaros neatkarīgām fiskālām institūcijām (turpmāk – NFI) tiek paredzēta lielāka loma. Pēc jaunā ES regulējuma apstiprināšanas, būs nepieciešams koriģēt Latvijas fiskālo regulējumu. Tad arī tiks izstrādāta Padomes stratēģija.

Līdz ar to, 2022.gada Padomes jaunie, galvenie uzdevumi ir bijuši:

- turpināt izstrādāt Monitoringa ziņojumus, kuri analizē valsts ekonomikas makroekonomisko un fiskālo attīstību, vienlaicīgi komentējot valdības lēmumus un iesakot tai savas rekomendācijas;
- pieteikties ES tehniskā atbalsta projektam, kas palīdzēs izstrādāt organizācijas stratēģiju saskaņā ar jauno ES ekonomisko regulējumu, un pilnveidot Fiskālās ilgtspējas modeļa metodoloģiju, it sevišķi ņemot vērā klimata mērķus;
- sagatavot viedokli par fiskālā nodrošinājuma rezerves apjoma atbilstību valstī pastāvošajiem fiskālajiem riskiem;
- apstiprināt Finanšu ministrijas sagatavotās makroekonomiskās prognozes Stabilitātes programmai un Vidēja termiņa budžeta ietvaram;
- sagatavot viedokli par FDL 11.panta izpildi;
- sagatavot fiskālās disciplīnas uzraudzības ziņojumu un fiskālās disciplīnas uzraudzības starpziņojumu par gadskārtējo Stabilitātes programmu;
- sagatavot un iesniegt Saeimai un Ministru kabinetam viedokli citos fiskālās politikas un makroekonomiskās attīstības jautājumos, ja atzīst tos par būtiskiem šā likuma normu ievērošanai;

1.5. Padomes padotības iestādes

Padomei nav padotības iestāžu.

2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (skat. 1.pielikumu)

Padome izpilda budžeta apakšprogrammu 29.00.00 "Fiskālās disciplīnas padomes darbības nodrošināšana".

2.2. Darbības stratēģijās plānotās budžeta programmu un apakšprogrammu ietvaros finansētās galvenās aktivitātes un to mērķi, plānotie darbības rezultāti, kā arī rezultātu izpildes analīze un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitātes novērtējums

Padome 2022.gadā, savu funkciju izpildei, ir:

- veikusi pastāvīgu analītisko un uzraudzības darbu;

- noturējusi sešas Padomes sēdes, attiecīgi – 2022.gada 10.februārī, 7. martā, 5.aprīlī, 10.augustā, 16.septembrī, 30.septembrī, 23.novembrī, 1. decembrī un 20.decembrī;
- noturējusi 4 Padomes darba grupu sēdes, attiecīgi - Padomes fiskālā nodrošinājuma rezerves apjoma atbilstības novērtējuma darba grupa tikās 2022.gada 18.augustā un 22.decembrī un Padomes potenciālā un nominālā iekšzemes kopprodukta novērtējuma darba grupa tikās 2022.gada 1.februārī un 4.augustā;
- sarīkojusi augsta līmeņa ekspertu diskusiju 2022. gada 25.maijā "Augsto cenu fiskālā ietekme: scenāriji un izaicinājumi"
- nākusi klajā ar šādiem viedokļiem un ziņojumiem:
 - o 2022.gada 14.februārī, 9.martā, 12. augustā un 7.decembrī tiek publicēti Padomes viedokļi par Finanšu ministrijas sagatavotajām makroekonomisko rādītāju prognozēm;
 - o 2022. gada 1.martā Padome publicē vēstuli par fiskālās politikas aktualitātēm valstiskās drošības apdraudējuma periodā;
 - o 2022.gada 11.aprīlī Padome publicēja viedokli (starpziņojumu) par Latvijas Stabilitātes programmu 2022.-2025.gadam;
 - o 2022.gada 31. maijā publicējusi diskusijas "Augsto cenu fiskālā ietekme: scenāriji un izaicinājumi" kopsavilkumu;
 - o 2022.gada 11.oktobrī Padome sagatavoja un iesniedza Ministru kabinetam uzraudzības ziņojumu par Latvijas vidēja termiņa budžeta ietvaru 2023.-2025.gadiem un 2023. gada budžeta plāna projektu pie nemainīgas politikas;
 - o 2022.gada decembrī Padome publicēja viedokli par Fiskālās disciplīnas likuma 11.panta izpildi;
 - o 2022. gada decembrī Padome publicēja Fiskālās ilgtspējas starpziņojumu periodam 2021-2041;
 - o 2022. gadā LTV1 tika atkārtoti rādīta dokumentālā filma "Fiskālās disciplīnas sargi". Filma tiek izmantota vidusskolas vecāko klašu skolēnu izglītības procesā. Filma ir pieejama: <https://www.youtube.com/watch?v=nOxU0LlxVS0>;
 - o 2022. gada laikā Padome ir publicējusi 4 monitoringa ziņojumus.
- publicējusi regulāros monitoringa pārskatus:
 - o ikmēneša monitoringa pārskats par budžeta ieņēmumiem;
 - o ikmēneša monitoringa pārskats par gadskārtējā budžeta izpildi;
 - o ceturkšņa pārskats par VV parāda attīstību;

- ceturkšņa pārskats par līdzekļu pārdali no programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem";
 - makroekonomikas rādītāju ceturkšņa pārskats;
 - ekonomikas siltumkartes ceturkšņa pārskats.
- regulāri tikusies ar reitingu aģentūru ekspertiem un citiem starptautisko organizāciju pārstāvjiem, lai informētu par savu viedokli par ekonomikas un fiskālās politikas attīstību.

Covid-19 krīzes rezultātā, tika aktivizēta Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula. Tā jāva dalībvalstīm, Covid-19 pandēmijas rezultātā izsauktā ekonomikas kaitējuma mazināšanai, palielināt vispārējās valdības budžeta deficītu 2022. gadā tik daudz, cik nepieciešams. Līdz ar to, tika aktivizēts arī FDL 12. panta noteiktais atkāpes nosacījums, kas atļauj neievērot 0,5% strukturālo deficīta mērķi. Šis apstāklis izmainīja Padomes darbības fokusu, jo fiskālie skaitliskie nosacījumi faktiski nedarbojas. Šī iemesla dēļ Padome turpināja publicēt Monitoringa ziņojumus. Padome pastiprinātu uzmanību pievērta valdības atbalsta programmas analīzei.

2.3. Informācija par pārskata gadā īstenotajām jaunajām politikas iniciatīvām, ja pārskata gadā tādas tika apstiprinātas, norādot piešķirto valsts budžeta līdzekļu apmēru to īstenošanai

Jaunas politikas iniciatīvas nav bijušas.

2.4. Valsts aizdevumu izlietojums projektu īstenošanai, kā arī to aizņēmumu izlietojums un īstenošanas rezultāti, par kuriem valsts ir galvojusi

Padomei nav valsts aizdevumu.

2.5. Padomes veiktie un pasūtītie pētījumi

2022.gadā Padome veica Fiskālās ilgtspējas starpziņojumu periodam 2021-2041. Padome 2022. gadā pieteicās ES palīdzības projektam, kas vērsts uz fiskālās ilgtspējas metodoloģijas uzlabošanu, it sevišķi ņemot vērā zaļā kursa ieviešanas fiskālo ietekmi.

3. Personāls

2022. gadā no sekretariāta aizgāja fiskālo risku eksperts. Uz vakanto pozīciju neviens nepieteicās, un darbs tika veikts ar ierobežotiem resursiem. Kopš FDP darbības sākuma tikai 2021. gadā no darba nav aizgājis neviens darbinieks. Ja sekretariātam piešķirs papildus finanšu līdzekļus, tiks meklēts jauns darbinieks sākot ar 2024. gada 1. janvāri. Ir nepieciešams kāpināt sekretariāta kapacitāti, it sevišķi ņemot vērā Padomes pieaugošās funkcijas jaunā ES ekonomiskā regulējuma aspektā.

Padomes sekretariāts nodrošina Padomes atbalsta funkcijas:

Padomes sekretārs atbild par skaitlisko nosacījumu novērtēšanu un ir Padomes, kā iestādes, administratīvais vadītājs.

Padomes makroekonomikas eksperts veic makroekonomikas prognožu izstrādi un valsts makroekonomikas prognožu un izlaižu starpību novērtēšanu.

Padomes fiskālo risku eksperts veic fiskālā nodrošinājuma rezerves apjoma novērtēšanu un ar to saistīto risku izpēti.

Padomes juriste veic Padomes sekretāra asistenta pienākumus, sniedz atbalstu Padomei, Padomes sekretāram un sekretariātam juridiskos un administratīvos jautājumos.

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Padome pārskata periodā, atbilstoši 2022.gada 30.decembrī noslēgtajam līgumam Nr.1-16/528 par publicitātes nodrošināšanu, turpināja sadarbību ar SIA "Baltic Communication Partners".

Padome pārskata periodā turpināja uzturēt kontus Padomes aktualitāšu publicēšanai mikroblogošanas vietnē *Twitter*.

4.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar valsts iestādes darba kvalitāti un to rezultāti (ja ir veikti šādi pasākumi)

2022. gadā netika veikti pasākumi viedokļa izzināšanai par organizācijas darbību.

5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi.

5.1. Iepriekšējā gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti

Tiks sākts jaunais ES projekts, kura ietvaros plānots uzrakstīt FDP stratēģiju, ņemot vērā jauno ES ekonomisko regulējumu un uzlabot Fiskālās ilgtspējas metodoloģiju.

5.2. Nākamā gada galvenie uzdevumi un pasākumi

Jāizstrādā darbības stratēģija 2024.-2028. gadam, ja tiks pieņemts jaunais ES fiskālais regulējums, kas definēs paplašinātās Padomes un sekretariāta funkcijas.

Jāveic divi pētījumi par Fiskālo tēmu.

Jāturpina uzlabot Padomes un sekretariāta darbs saskaņā ar OECD ziņojuma rekomendācijām.

5.3. Nākamā gada plānotie sadarbības projekti un pētījumi

Jāsāk ES reformu projektam, kas palīdzēs Padomei uzlabot fiskālās ilgtspējas ziņojuma metodoloģiju un palīdzēs sagatavot stratēģiju.

5.4. Padomes finanšu saistības

Padomei nav finanšu saistību.

PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Malnačs 29178183

normunds.malnačs@fdp.gov.lv